

Parlamentul
Republicii Moldova

VB nr. 407
19 decembrie 2019

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului
Republicii Moldova

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133/2011.

Anexă: - proiectul de lege;
- nota informativă.

Deputat în Parlament,
Vasile BOLEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	320
"19" 12	2019
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133
din 08.07.2011

Art. I - Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011 (Monitorul Oficial, 2011, nr. 170-175, art. 492) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 27:

Alineatul (1) la final după cuvintele „depistării încălcării,” se completează cu textul „cu realizarea în prealabil, după caz, a drepturilor prevăzute de art. 12, 13, 14, 16 și 17 din prezenta lege. În cazul în care subiectul de date a omis realizarea drepturilor sale precum și alte aspecte importante legate de prezentarea probelor relevante, Centru îl va informa, în termen de 30 de zile de la data primirii plîngerii, despre acest fapt.”

Se completează cu aliniatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Examinarea și soluționarea plîngerii se efectuează în corespundere cu prezenta lege, în termen rezonabil în funcție de gravitatea și complexitatea presupusei încălcări, a volumului de informații ce urmează a fi obținut și analizat, precum și de alte criterii care ar determina obiectiv durata de efectuare a acesteia, însă care nu poate depăși 12 luni. Respectarea termenului rezonabil de examinare și soluționare a plîngerilor este pus în sarcina șefilor subdiviziunilor Centrului, iar controlul general asupra respectării termenului rezonabil este pus în sarcina directorului adjunct și instanței de judecată. Centrul informează subiectul de date cu privire la progresul examinării și soluționării plîngerii la cererea acestuia sau la fiecare trei luni.”

Alineatul (3) va avea următorul conținut:

(3) În urma examinării plîngerii, Centrul poate emite o decizie motivată care constată lipsa sau încălcarea legislației, cu dispunerea după caz a suspendării,

încetării, interzicerii, rectificării, blocării sau distrugerii datelor neveridice ori obținute ilicit sau finalizarea examinării plângerii pe motivul inaplicabilității prezentei legi.

În cazul lipsei probelor privind încălcarea cadrului legal de protecție a datelor cu caracter personal, Centru dispune finalizarea examinării din motivul lipsei probelor.

Se completează cu aliniatul (3¹) cu următorul cuprins:

(3¹) Decizia se semnează de către directorul Centrului, directorul adjunct sau de către alte persoane responsabile (șefii/șefii adjuncți ai subdiviziunilor Centrului, controlori de stat) desemnate în acest sens prin ordinul directorului Centrului. Decizia se comunică persoanei vizate, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii, prin scrisoare recomandată sau în format electronic conform cerințelor semnăturii electronice și documentului electronic sau prin orice mijloc care să confirme recepționarea acesteia.

La alineatul (4) textul „(2) și (3),” se substituie cu textul „(2), (2¹), (3) și (3¹)”.

La alineatul (5) după textul „pot contesta” se introduce textul „acțiunile, inacțiunile și”.

Art. II – prezenta lege intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ZINAIDA GREACEANÎ

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul legii privind modificarea și completarea
Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP)¹.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Potrivit art. 19 al Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal (în continuare Legea 133/2011) CNPDCP efectuează controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele Legii 133/2011.

Iar în conformitate cu art. 27 al Legii 133/2011, subiectul datelor cu caracter personal care consideră că prelucrarea datelor sale nu este conformă cu cerințele prezentei legi poate înainta Centrului o plîngere în termen de 30 de zile din momentul depistării încălcării. În procesul soluționării plîngerii, Centrul audiază subiectul datelor cu caracter personal, operatorul și persoana împuternicită de către operator și martorii, de asemenea poate dispune efectuarea unui control inopinat.

În urma examinării plîngerii, Centrul emite o decizie motivată care prevede fie lipsa încălcării prevederilor legislației, fie suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, fie rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Decizia este comunicată părților interesate în termen de **30 de zile** de la data primirii plîngerii.

Condiția esențială care a fundamentat inițierea prezentului proiect de lege, constă în necesitatea stringentă de optimizare și eficientizare a procedurii de efectuare de către CNPDCP a investigațiilor (controlului) privind conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal, sub aspect de reglementare a unui termen care să fie proporțional complexității procedurii de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal.

O altă condiție care se află la premisa elaborării prezentului proiect de lege, constă în necesitatea la fel de stringentă de dispersare și organizare clară a responsabilităților angajaților CNPDCP în procesul de examinare a plîngerilor și desfășurării procedurii de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal, întru eficientizarea

¹ Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal reprezintă autoritatea națională competentă, desemnată prin Legea nr. 271 din 07.11.2013¹, pentru implementarea Convenției 108 protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, încheiată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981 și ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 483-XIV din 2 iulie 1999.

procesului de lucru și evitarea blocajelor interne instituționale, cât și reglementării posibilității de delegare a responsabilității de semnare a deciziilor CNPDCP șefilor, șefilor adjuncți și controlorilor de stat din cadrul CNPDCP.

Potrivit prezentului proiect de lege dar și procedurilor actuale, plângerea subiectului de date cu caracter personal adresată către CNPDCP va fi anticipată de realizarea în prealabil a drepturilor prevăzute de art. 12, 13, 14, 16 și 17 din Legea 133/2011, aspect ce vine doar să aducă o claritate pentru subiecții de date vizati, operatorii de date cu caracter personal, etc. Aceasta condiție fiind inclusiv o condiție reglementată și de Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date, la art. 15 alin. (1) fiind reglementat că, persoana vizată are dreptul de a obține din partea operatorului o confirmare că se prelucrează sau nu date cu caracter personal care o privesc și, în caz afirmativ, acces la datele respective și la următoarele informații:

- a) scopurile prelucrării;
- b) categoriile de date cu caracter personal vizate;
- c) destinatarii sau categoriile de destinatari cărora datele cu caracter personal le-au fost sau urmează să le fie divulgate, în special destinatari din țări terțe sau organizații internaționale;
- d) acolo unde este posibil, perioada pentru care se preconizează că vor fi stocate datele cu caracter personal sau, dacă acest lucru nu este posibil, criteriile utilizate pentru a stabili această perioadă;
- e) existența dreptului de a solicita operatorului rectificarea sau ștergerea datelor cu caracter personal ori restricționarea prelucrării datelor cu caracter personal referitoare la persoana vizată sau a dreptului de a se opune prelucrării;
- f) dreptul de a depune o plângere în fața unei autorități de supraveghere;
- g) în cazul în care datele cu caracter personal nu sunt colectate de la persoana vizată, orice informații disponibile privind sursa acestora.

Este menționabil că, CNPDCP, inclusiv la moment, intervine doar ulterior epuizării căii de acces de către subiectul de date cu caracter personal față de operatorul de date cu caracter personal, în cazul în care operatorul de date cu caracter personal refuză, nemotivat, să se conformeze prevederilor legale, subiectul de date cu caracter personal are dreptul de a contesta acțiunile sau inacțiunile acestuia/acestora la autoritatea cu pârghii de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal – CNPDCP, în temeiul cu art. 27 alin. (1) al Legii 133/2011.

În lumina celor expuse supra, nuanțăm faptul că, un amendament din cadrul prezentului proiect de lege, constă în modificarea termenului de efectuare a investigațiilor (controlului) privind conformitatea operațiunilor de prelucrarea datelor cu caracter personal și stabilirea unui termen rezonabil, proporțional, echivalent și care să acopere la modul absolut complexitatea investigațiilor.

Actualmente, potrivit art. 27 al Legii 133/2011 CNPDCP are la dispoziție un termen infim de mic – **30 de zile** pentru a efectua procesul de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, **termen care, din punct de vedere practic, în decursul timpului s-a demonstrat a fi unul extrem de limitat**, prin raportare la complexitatea procesului de lucru pentru determinarea legalității sau ilegalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

În optica celor afirmate, considerăm oportun a plasa în vizor și a puncta cu maximă claritate specificul investigațiilor privind conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal

Procedura de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal reprezintă o procedură complexă, caracterizată în esențial prin solicitarea unui volum exorbitant de informații cu valoare probatorie. Pe acest segment, prima chestiune de ordin factual care obiectiv justifică extinderea termenului de efectuare a procesului de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, rezidă în faptul că absolut toată informația necesară nu se află în posesia CNPDCP, acesta fiind plasat în situația de a solicita din partea operatorilor de date cu caracter personal, persoanelor împuternicite, etc., informația relevantă și pertinentă cauzei.

În același context, arătăm că, CNPDCP cu preponderență în toate cazurile, solicita în mod repetat din partea operatorilor de date cu caracter personal, persoanelor împuternicite, etc., informația necesară, întrucât aceasta nu este furnizată în termenul stabilit în demers sau informația este furnizată în mod incomplet sau este insuficientă.

Procesul de solicitare, acumulare și de suprapunere a informațiilor în cadrul cadrului efectuării investigației privind conformitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, angajații CNPDCP realizează acțiuni care implică un proces de ordin cognitiv-analitic, fiind examinată informație **cel puțin referitoare la:**

1. Scopul și temeiul legal al prelucrării datelor cu caracter personal;
2. Spectrul de date cu caracter personal prelucrate;
3. Aprecierea și evaluarea respectării principiului de proporționalitate între scopul declarat și activul de date cu caracter personal prelucrate;
4. Categoriile de destinatari cărora le-au fost dezvăluite datele cu caracter personal;
5. Sursa de proveniență a datelor cu caracter personal;
6. Legătura de cauzalitate a datelor cu caracter personal;
7. Exercițarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal în cadrul procedurii de prelucrare a datelor cu caracter personal;
8. Reglementările Politicii de securitate a datelor cu caracter personal;
9. Verificarea informației sub aspect de constatarea a exactității datelor cu caracter personal prelucrate;
10. Analiza contractelor încheiate între operatorul de date cu caracter personal

și persoana împuternicită sub aspect de înglobare a garanțiilor suficiente care să asigure conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal;

11. Identificarea persoanelor care au dispus de acces la sistemele de evidență ce conțin date personale și care au efectuat operațiuni de accesare, vizualizare, imprimare, etc., a datelor cu caracter personal;

12. Nivelul de asigurare a integrității datelor cu caracter personal de către operatorul de date cu caracter personal și/sau persoanele împuternicite sub aspect de implementare a măsurilor tehnico organizatorice necesare împotriva distrugerii, modificării accidentale ori ilicite, împotriva pierderii sau deteriorării accidentale și împotriva stocării, prelucrării, accesării ori divulgării ilicite);

13. Măsurile prezentate de către operatorii de date cu caracter personal stabilite pentru abordarea riscurilor, inclusiv a garanțiilor, măsurilor de securitate și mecanismelor menite să asigure protecția datelor personale și să demonstreze conformitatea cu dispozițiile legislației, luând în considerare drepturile și interesele legitime ale subiecților de date și ale altor persoane interesate, reglementate în Politica de securitate, etc.

Inclusiv, este necesar a fi notat faptul că în cadrul procesului de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, este realizată o cercetare a documentelor de dificultate înaltă, inclusiv a documentelor care sunt redactate în altă limbă, în acest sens, angajații CNPDCP au misiunea de a citi, analiza și intra în esența documentelor care nu sunt redactate deseori în limba română, fapt care îngreunează excesiv procesul de lucru.

Cu titlu de exemplu, notăm că, recent un angajat al CNPDCP în cadrul efectuării investigației de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal de către doi operatori de date cu caracter personal, a recepționat spre examinare în ordine de control un set de documente în volum de 224 (două sute optzeci și patru) pagini redactate în limba engleză.

Tot spectrul minim de acțiuni numerotate supra și materializate de angajații CNPDCP în cadrul procesului de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, devine și mai complex în situația în care cauzele implică operarea cu informație de acces restricționat (secret de stat, secret comercial).

Potrivit art. 1 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 133/2011, care reglementează domeniul de acțiune al legii, CNPDCP are competență de verificare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, precum și de către alți operatori aflați în afara teritoriului țării, dar pe teritorii în care se aplică dreptul intern al Republicii Moldova, în temeiul dreptului internațional public, **o astfel de investigație antrenează jurisdicția altor state care necesită un nivel de corespondență și dialog, și care, prin esența sa, este aptă de a dura mult mai mult de 30 de zile.**

În acest sens, notăm că, actualul termen de 30 de zile reglementat prin Legea

nr. 133/2011, a fost desprins din Legea nr. 190 din 19.07.1997 cu privire la petiționare, care a fost abrogată începând cu 01.04.2019, odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ. Actualmente, Codul administrativ reglementează un termen mult mai extins a procedurii contravenționale, termenul de până la **90 de zile**.

În acord cu art. 2 alin. (1) lit. d) al Legii 133/2011, domeniul de acțiune al legii enunțate, se extinde inclusiv asupra prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.

Este notabil că prin **Legea comunicațiilor electronic nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007**, republicată în Monitorul Oficial din 17 noiembrie 2017, CNPDCP a primit noi competențe de verificare a **măsurilor tehnice și organizatorice corespunzătoare în vederea protejării securității serviciilor prestate de furnizorii de servicii de comunicații electronice.**

Concomitent, cu intrarea în vigoare la data de 23 februarie 2018 a **Legii nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**, CNPDCP a mai dobândit competență și în partea ce vizează controlul conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de autoritățile specializate în prevenirea și combaterea terorismului, inclusiv a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Este necesar a remarca că acțiunile ce urmează a fi întreprinse de CNPDCP întru realizarea competențelor ce reies din legea enunțată, presupun prelucrarea unui volum exorbitant de informații.

O altă lege care a adus atribuții noi Centrului este **Legea nr. 120 din 21 septembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului**. Activitatea de prevenire și combatere a terorismului va fi exercitată în mod special de Serviciul de Informații și Securitate care prelucrează un volum extrem de mare de date personale, iar controlul conformității prelucrărilor de date cu caracter personal se efectuează de către Centru.

Prin prisma amendamentelor legislative arătat supra, Centrul a dobândit competență de a investiga prelucrarea datelor cu caracter personal atribuite inclusiv la secret de stat, și anume, cele efectuate în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, al punerii în aplicare a sentințelor de condamnare sau al altor acțiuni ce țin de procedura penală ori contravențională, în condițiile legii.

După cum poate fi observat, **arealul de competențe a CNPDCP a fost extins semnificativ, în timp ce, pârghiile de drept și procedurale au rămas intacte și la etapa incipientă de dezvoltare a arealului de competențe a CNPDCP. Din punct de vedere a funcționalității instituționale, faptul respectiv reprezintă un dezechilibru între sarcinile plasate în arealul de competență a CNPDCP și pârghiile de drept plasate la dispoziția acestuia.**

Se menționează că, potrivit situației faptice reținute, adesea deciziile CNPDCP

sunt contestate nu pe criteriile de fond, însă pe criteriile de procedură (neîncadrarea în termen de 30 de zile). Drept consecință, în ultima perioadă se constată o tendiță alarmantă de anulare a deciziilor CNPDCP de către instanțele de judecată, nu din motive de fond, însă pe motive de neîncadrare în termenul de 30 de zile.

Un alt aspect constă în depunerea plângerilor de către subiecții de date cu caracter personal către organele de stat, privind atragerea la răspundere a angajaților CNPDCP pentru nerespectarea termenului de 30 de zile, fapt care, treptat va avea un impact distructiv, în contextul în care, va fi neglijată necesitatea remedierii situației privind extinderea termenului de investigare a conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal. În acest sens, menționăm că până la moment CNPDCP a avut câștig de cauză.

Pe de altă parte, prezentul proiect de lege prevede amendamente în partea ce vizează informarea subiectului de date cu caracter personal despre cursul examinării plângerii sale, de fiecare dată la solicitarea sau la fiecare 3 luni, cu indicarea motivelor obiective ce determină prelungirea examinării. Respectiv subiectul de date cu caracter personal, în situația în care nu va fi satisfăcut de modul de examinare a petiției sale, va avea posibilitatea de a contesta acțiunile controlorului de stat care are în examinare petiția sa, în instanța de judecată sau Centrului.

În acest sens, proiectul de lege vine să reglementeze două pârghii alternative de contestare a acțiunilor angajaților CNPDCP: **pârghia administrativă** – prin depunerea contestației la CNPDCP și examinarea acesteia de către conducătorul ierarhic, pârghie care se va institui un mecanism eficient de verificare a legalității acțiunilor controlorilor de stat de către conducătorul ierarhic, și, în cazul în care se va constata abateri de la ordinea legală, conducătorul ierarhic va examina contestația prin în vederea remedierii situației și **pârghia judiciară** – prin contestarea acțiunilor controlorilor de stat direct în instanța de judecată.

De fapt, acest amendament este conexas cu amendamentul de extindere a termenului și constituie o garanție legislativă pentru subiecții de date cu caracter personal, în procesul de examinare a plângerilor privind verificarea conformității prelucrării datelor cu caracter personal a acestora, **oferindu-le acestora pârghia de control asupra procesului de examinare a plângerilor sale, fapt care în mod aprioric exclude tergiversarea examinării plângerilor subiecților de date.**

Se notează că acest amendament reprezintă reflectarea exactă a dispoziției din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, art. 57 alin. (1) lit. f) care reglementează sarcina jurisdicțională a fiecărei autorități de supraveghere a conformității prelucrării datelor cu caracter personal de a trata plângerile depuse de o persoană vizată [...] și de a informa reclamantul cu privire la evoluția și rezultatul investigației, într-un termen rezonabil [...].

Totodată, proiectul de lege reglementează că, respectarea termenului rezonabil de examinare și soluționare a plângerilor, cât și respectarea regimului juridic de soluționare a plângerilor revine șefilor structurilor organizatorice din cadrul Centrului. Controlul general asupra regimului juridic de respectare a termenului rezonabil revine directorului adjunct al Centrului și instanței de judecată.

Un alt amendament propus, vizează **dispersarea și detalierea responsabilităților angajaților CNPDCP, chestiune care va genera optimizarea procesului de lucru pe interiorul CNPDCP.**

Prin proiectul de lege se propune mecanismul potrivit căruia, deciziile CNPDCP se vor semna de către directorul Centrului, directorul adjunct sau de către alte persoane responsabile desemnate în acest sens prin ordinul directorului Centrului, și anume, șefii, șefii adjuncți și controlorii de stat.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege vizează doar modificarea art. 27 al Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Este propusă includerea unui **alineat nou 2¹** cu următorul conținut:

„(2¹) Examinarea și soluționarea plângerii se efectuează în corespundere cu prezenta lege, în termen rezonabil în funcție de gravitatea și complexitatea presupusei încălcări, a volumului de informații ce urmează a fi obținut și analizat, precum și de alte criterii care ar determina obiectiv durata de efectuare a acesteia, însă care nu poate depăși 12 luni. Respectarea termenului rezonabil de examinare și soluționare a plângerilor este pus în sarcina șefilor subdiviziunilor Centrului, iar controlul general asupra respectării termenului rezonabil este pus în sarcina directorului adjunct și instanței de judecată. Centrul informează subiectul de date cu privire la progresul examinării și soluționării plângerii la cererea acestuia sau la fiecare trei luni.”

Este propusă completarea cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

(3¹) Decizia se semnează de către directorul Centrului, directorul adjunct sau de către alte persoane responsabile (șefii, șefii adjuncți, controlori de stat) desemnate în acest sens prin ordinul directorului Centrului. Decizia se comunică persoanei vizate, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii, prin scrisoare recomandată sau în format electronic conform cerințelor semnăturii electronice și documentului electronic sau prin orice mijloc care să confirme recepționarea acesteia.

Art. II – prezenta lege intră în vigoare din data publicării.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de lege nu antrenează modificarea, completarea sau abrogarea altor acte normative, cu excepția actelor normative interne.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (directorul „Transparența în procesul decizional”, compartimentul „Anunțuri privind organizarea consultării publice și proiecte de decizii”).

DEPUTAT

 Bolea Vasile